

Proje Finansmanı İstatistikleri

Aralık 2023

Rapor Kodu: DT25

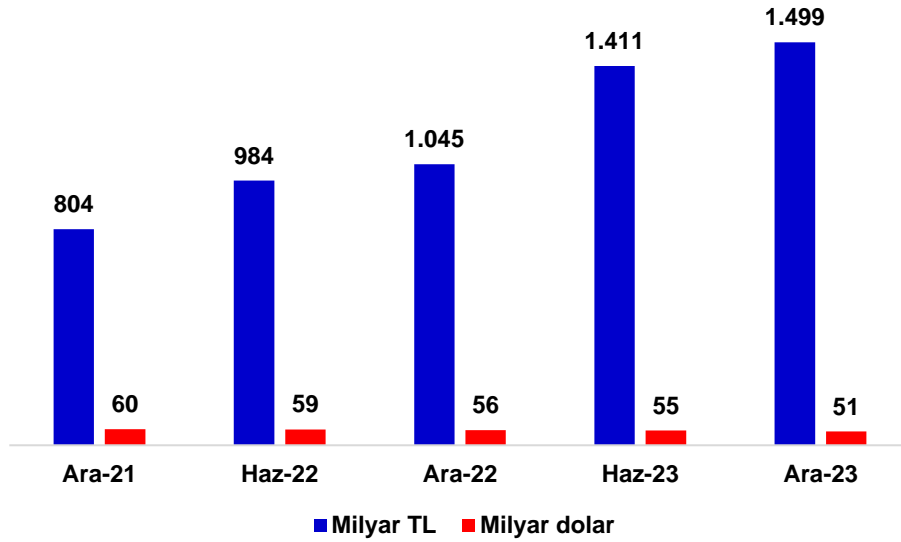
Şubat 2023

Proje Finansmanı İstatistikleri¹ Aralık 2023

Mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının proje finansmanı istatistiki bilgilerini içeren bu rapor, Aralık 2014 tarihinden itibaren altı aylık dönemlerde hazırlanmaktadır. Aralık 2023 dönemi itibariyle 18 banka verisinden oluşmaktadır. Haziran 2022'den itibaren veri tanımı ve kapsamı güncellenmiştir. Güncelleme kapsamında alt kırılımlar ayrıntılı hale getirilmiş ve tadil edilen sözleşmelerdeki ilave edilen taahhüt tutarları eklenmiştir.

Proje Finansmanı Kredileri (Risk Bakiyesi)

Proje finansmanı kredileri risk bakiyesi Aralık 2023 dönemi itibariyle 1.499 milyar TL olmuştur. Bunun 1.370 milyar TL'si nakdi, 129 milyar TL'si gayrinakdi kredi olarak kullanılmıştır.

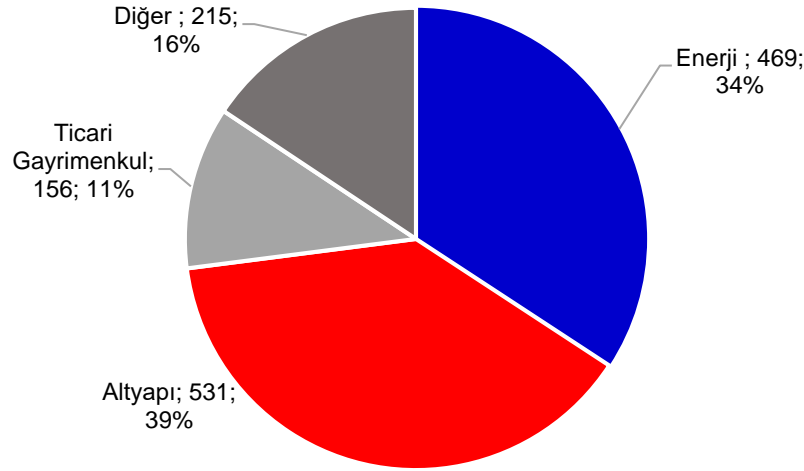
Proje Finansmanı Kredileri Dağılımı (milyar TL)

(Milyar TL)	Haziran 23	Aralık 23	Değişme (6 aylık, yüzde)	Pay (yüzde)
Toplam Risk Bakiyesi	1.411	1.499	6	100
Nakdi	1.284	1.370	7	91
Gayrinakdi	126	129	2	9
Toplam taahhüt (bilgi için)	2.120	2.378	12	-

Toplam taahhüt miktarı ise 2.378 milyar TL (81 milyar dolar) olarak gerçekleşmiştir.

¹ Mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını kapsamaktadır.

Proje Finansmanı Nakdi Krediler Sektörel Dağılım (Risk bakiyesi, Aralık 2023, milyar TL, yüzde)

Enerji sektöründe nakit risk bakiyesi 16 milyar dolar olmuştur. Aynı dönem itibariyle, risk bakiyesi, altyapıda 18 milyar dolar, ticari gayrimenkul sektöründe 5 milyar dolar ve diğer sektörlerde 7 milyar dolardır.

Proje Finansman Kredileri Sektörel Dağılım (milyar dolar)

	Haziran 23	Aralık 23	Değişme (6 aylık, yüzde)
Toplam Risk Bakiyesi	55	51	-7
Enerji Kredileri	21	19	-11
Enerji Üretimi	17	15	-12
Yenilenebilir Enerji (bilgi için)	11	11	-6
Üretim Dışı Enerji Faaliyetleri	4	4	-9
Altyapı	20	19	-5
Ulaştırma Projeleri	17	16	-5
Diğer Altyapı Kredileri	3	3	-2
Ticari Gayrimenkul	6	5	-5
Diğer	8	8	-2

Proje finansmanı kredilerin yüzde 39'u altyapı, yüzde 34'ü enerji, yüzde 11'i ticari gayrimenkul sektörüne kullanılmıştır. Diğer sektörlerin toplam içindeki payı yüzde 16'dır. Yenilenebilir enerjinin, enerji kredileri içindeki payı ise yüzde 61'dir.

Türkiye Bankalar Birliği

Proje Finansmanı İstatistikleri - Toplulaştırılmış*

Aralık 2023

	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri**		Risk (bakiye)***		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt ****
	Nakdi	Gayrinakdi	Nakdi	Gayrinakdi		
Sektörler	(Milyar TL)					
Enerji Kredileri	856	140	469	76	39	996
Enerji Üretimi	642	103	379	57	26	745
- Yenilenebilir Enerji (bilgi için)	420	79	256	53	15	499
Üretim Dışı Enerji Faaliyetleri (Dağıtım, İletim, Rafineri vb.)	214	37	90	19	13	251
Altyapı Kredileri	766	39	531	34	23	805
Ulaştırma Projeleri	665	16	459	13	22	681
Diğer Altyapı Kredileri	102	23	71	20	1	125
Ticari Gayrimenkul Kredileri	216	5	156	3	6	220
Diğer Krediler	333	23	215	16	22	355
Toplam Proje Finansmanı Kredileri	2,171	207	1,370	129	89	2,378

* Haziran 2022 dönemi itibarıyla güncellenen rapor formatıyla, proje finansmanı istatistikleri son döneme ait verileriyle toplulaştırılarak sunulmaktadır.

** Orijinal tahsis / Ek kullandırım tarihi itibarıyla taahhüdü en az 20 milyon USD karşılığı ve en az 5 yıl vadeli canlı (mer'i) kredileri içermektedir. Bu şartları yerine getiren tüm krediler kime kullandırıldığı fark etmeksizin tabloda yer almaktadır.

*** Rapor tarihi itibarıyla risk bakiyesini ifade eder.

**** Toplam Taahhüt tutarı firma üzerine alınabilecek azami risk tutarını ifade etmektedir

Türkiye Bankalar Birliği
Proje Finansmanı İstatistikleri

(Milyar TL)

Dönem	A. Enerji Kredileri						1. Enerji Üretimi						Yenilenebilir Enerji (bilgi için)						2. Üretim Dışı Enerji Faaliyetleri (Dağıtım, İletim, Rafineri vb.)					
	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***
	Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi			Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi			Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi			Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi		
Aralık 2016	-	-	109	23	31	183	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2017	-	-	117	22	29	185	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2017	-	-	130	26	27	206	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2018	-	-	144	26	38	231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2018	-	-	160	27	30	244	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2019	-	-	167	24	24	235	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2019	-	-	163	24	22	231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2020	-	-	186	26	25	267	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2020	-	-	198	28	24	282	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2021	-	-	216	30	22	320	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2021	-	-	296	38	27	436	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2022	601	83	375	47	27	684	410	54	262	31	19	464	261	39	165	26	10	300	141	20	71	9	7	161
Aralık 2022	603	85	357	46	29	688	443	63	278	37	21	506	288	48	187	34	12	336	152	22	78	9	8	174
Haziran 2023	765	108	465	73	39	873	570	79	369	63	25	649	379	68	244	45	18	447	195	29	96	10	14	224
Aralık 2023	856	140	469	76	39	996	642	103	379	57	26	745	420	79	256	53	15	499	214	37	90	19	13	251

Rapor formatı Haziran 2022 itibarıyla değişmiştir. Yeni eklenen kalemlerin geçmiş yılları tirelenmiştir.

*Orijinal tahsis / Ek kullandırım tarihi itibarıyla taahhüdü en az 20 milyon USD karşılığı ve en az 5 yıl vadeli canlı (mer'i) kredileri içermektedir. Bu şartları yerine getiren tüm krediler kime kullandırıldığı fark etmeksizin tabloda yer almaktadır.

** Rapor tarihi itibarıyla risk bakiyesini ifade eder.

***Toplam Taahhüt tutarı firma üzerine alınabilecek azami risk tutarını ifade etmektedir

Türkiye Bankalar Birliği
Proje Finansmanı İstatistikleri

(Milyar TL)

Dönem	B. Altyapı Kredileri						1. Ulaştırma Projeleri						2. Diğer Altyapı Kredileri						
	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***	
	Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi			Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi			Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi			Nakdi
Aralık 2016	-	-	41	3	23	73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2017	-	-	47	5	21	77	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2017	-	-	59	5	24	95	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2018	-	-	85	14	29	129	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2018	-	-	110	7	18	141	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2019	-	-	122	7	12	143	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2019	-	-	124	6	12	145	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2020	-	-	147	7	9	168	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2020	-	-	159	8	5	176	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2021	-	-	184	10	7	214	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aralık 2021	-	-	264	16	17	317	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haziran 2022	423	17	316	15	18	441	333	10	245	8	19	343	90	47	71	7	3	137	
Aralık 2022	479	21	358	19	13	500	374	11	270	9	11	384	106	10	88	11	2	116	
Haziran 2023	659	41	485	35	8	700	571	17	424	14	8	588	88	24	61	22	1	111	
Aralık 2023	766	39	531	34	23	805	665	16	459	13	22	681	102	23	71	20	1	125	

Türkiye Bankalar Birliği
Proje Finansmanı İstatistikleri

(Milyar TL)

Dönem	C. Ticari Gayrimenkul Kredileri						D. Diğer Proje Finansmanı Kredileri						E. Toplam Proje Finansmanı Kredileri					
	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***	Orijinal Tahsis / Ek Kullandırım ile 20 Milyon USD ve üzeri*		Risk (bakiye)**		Kalan Taahhüt	Toplam Taahhüt***
	Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi			Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi			Nakdi	Gayri-nakdi	Nakdi	Gayri-nakdi		
Aralık 2016	-	-	32	1	5	40	-	-	60	3	5	75	-	-	242	29	65	371
Haziran 2017	-	-	34	1	2	40	-	-	61	4	6	77	-	-	259	32	58	379
Aralık 2017	-	-	35	1	3	43	-	-	73	4	5	91	-	-	297	37	60	435
Haziran 2018	-	-	43	2	3	49	-	-	76	4	5	94	-	-	348	46	75	503
Aralık 2018	-	-	44	2	3	51	-	-	71	10	8	103	-	-	386	45	59	538
Haziran 2019	-	-	43	2	2	49	-	-	70	9	3	92	-	-	402	41	42	519
Aralık 2019	-	-	43	2	4	51	-	-	71	7	5	89	-	-	400	39	43	516
Haziran 2020	-	-	48	2	2	56	-	-	76	7	5	94	-	-	458	43	42	585
Aralık 2020	-	-	53	3	3	62	-	-	66	5	5	85	-	-	476	44	35	605
Haziran 2021	-	-	59	3	3	69	-	-	70	5	13	101	-	-	529	48	45	704
Aralık 2021	-	-	85	4	5	102	-	-	93	9	19	137	-	-	737	66	68	992
Haziran 2022	152	4	110	3	4	156	175	17	105	12	19	192	1,351	121	907	77	68	1,472
Aralık 2022	160	4	110	3	14	164	215	15	140	11	19	230	1,457	125	966	79	75	1,581
Haziran 2023	209	5	144	3	14	214	309	25	191	15	27	334	1,941	179	1,284	126	89	2,120
Aralık 2023	216	5	156	3	6	220	333	23	215	16	22	355	2,171	207	1,370	129	89	2,378

Proje Finansmanı İstatistikleri Gönderen Bankalar

- 1 Akbank T.A.Ş.
- 2 BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası A.Ş.
- 3 Burgan Bank A.Ş.
- 4 Denizbank A.Ş.
- 5 ICBC Turkey Bank A.Ş.
- 6 ING Bank A.Ş.
- 7 Odea Bank A.Ş.
- 8 QNB Finansbank A.Ş.
- 9 Şekerbank T.A.Ş.
- 10 Türk Ekonomi Bankası A.Ş.
- 11 Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.
- 12 Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
- 13 Türkiye Halk Bankası A.Ş.
- 14 Türkiye İş Bankası A.Ş.
- 15 Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş.
- 16 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.
- 17 Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.
- 18 Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.

Proje Finansmanı İstatistikleri ile ilgili Açıklamalar

Dönem: Veriler 31 Aralık ve 30 Haziran dönemleri olmak üzere 6 aylık periyotlarda toplanmaktadır.

Proje Finansmanı Tanımı: Proje Finansmanı, ekonomik olarak ayrıştırılabilen projeleri finanse etmek amacı ile kaynak sağlayanların kredi kararında temel olarak projenin yarattığı nakit akışının ve proje varlıklarının esas alındığı, kabili rücu veya gayri kabili rücu finansman kaynağı yaratılması olarak tanımlanmıştır.

Proje finansmanı kredileri istatistiki amaçla ayrıştırılırken şu hususlar dikkate alınmıştır

1. Yeni bir ekonomik kapasite yaratan (doğrudan yeni yatırımlar) ve/veya mevcut ekonomik kapasiteleri büyütecek (kapasite artırımı, tevsi yatırımları) ve/veya özelleştirme, satın alma vb projelerin finansmanı için verilen krediler dahil edilmiştir.
2. Kredilendirme sürecinde projeye dönük fizibilite çalışması ve projenin ekonomik verimliliğinin tespiti ihtiyacı gösteren projeler, proje kredisi kapsamındadır.
3. Aynı projeye nakdi ve gayrinakdi kredi sağlanıyorsa, bankaya dönük toplam azami risk miktarı, taahhüt olarak dikkate alınmıştır.
4. Orijinal tahsis / Ek kullandırım tarihi itibarıyla taahhüdü en az 20 milyon USD karşılığı ve en az 5 yıl vadeli canlı (me'ri) kredileri içermektedir. Bu şartları yerine getiren tüm krediler kime kullandırıldığı fark etmeksizin tabloda yer almaktadır. (verilme anı itibarıyla 20 milyon USD üzeri karşılığı olan)
5. Kalan taahhüt ve risk bakiyesi toplamı, geri ödemeler ve tasfiyeye tabi krediler nedeniyle tutmamaktadır.
6. Proje kredileri raporlanırken sadece Türkiye bilançosuna dahil olanlar dikkate alınmıştır.
7. Risk bakiyeleri reeskontsuz ana para bakiyelerinden oluşmuştur.
8. Toplam taahhüt tutarı firma üzerine alınabilecek azami risk tutarını ifade etmektedir.
9. İşletme sermayesi amaçlı olarak kullanılan krediler raporlamaya dahil edilmemektedir.

Proje finansmanı istatistiklerinin sektörel dağılımında aşağıdaki kırım kullanılmıştır.

ÖNEMLİ NOT: Her sektör için yeni yatırım, satınalma finansmanı, birleşme finansmanı, refinansman ve yapılandırılmış finansman alanları da dahil olup aynı sektörde yer almaktadır.

1. **Enerji:** Enerji (elektrik, petrol, kömür, doğalgaz, su vb.) kaynaklarının üretimi (termik ve yenilenebilir dahil olmak üzere tüm projeler) iletimi ve dağıtımına yönelik tüm projeler, enerji özelleştirmeleri, enerji satın almaları. Toplam enerji verileri "enerji üretimi" ve "üretim dışı enerji faaliyetleri" olarak iki satırda verilmiştir. Enerji üretiminin bir alt kalemi olarak yenilenebilir enerji bildi amaçlı verilmistir.
2. **Altyapı:** Yol, köprü, otoyol, liman, havalimanı gibi tüm ulaştırma projeleri, yerleşim birimlerinin altyapı projeleri (su, kanalizasyon), kamu özel ortaklıkları ile yapılan projeler (PPP projeleri – örneğin hastane projeleri), iletişim, haberleşme.
3. **Ticari Gayrimenkul:** Otel, AVM, konut ve ofis projeleri.
4. **Diğer:** Yukarıda sıralananlar dışında kalan diğer projeler.

Risk(bakiye): 30 Haziran/31 Aralık itibarıyla risk bakiyesini ifade etmektedir.

Birim: 30 Haziran/31 Aralık itibarıyla TCMB döviz alış kuru kullanılmaktadır.

***Raporun yayınlanma dönemleri:**

Aralık dönemi: Şubat 2.Hafta

Haziran dönemi: Ağustos 2.hafta

Rapor içindeki bilgiler Türkiye Bankalar Birliği üyesi mevduat bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının ilettikleri istatistiki bilgilerden yararlanılarak hazırlanmıştır. Katılım bankaları bilgileri dahil değildir.

Türkiye Bankalar Birliği bu raporda yer alan bilgilerin yanlışsız olması için gerekli özeni göstermiş olmakla birlikte, bu konuda herhangi bir sorumluluk üstlenmez.

Bu raporun tüm yayın hakları Türkiye Bankalar Birliği'ne aittir. Çalışma, kaynak gösterilmek şartıyla yapılacak alıntılar dışında Türkiye Bankalar Birliği'nin yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.